

Σταυροφορίες

τι ήταν; κίνημα που εκδηλώθηκε στη Δύση τον 11^ο αιώνα με πρωτοβουλία των παπών, αρχικά σκοπός: απέβλεπε στην απελευθέρωση του Πανάγιου Τάφου και των Αγίων Τόπων που είχαν κατακτήσει οι Σελτζούκοι Τούρκοι

αφορμή: κάλεσμα για βοήθεια που απηύθυνε ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ Κομνηνός λόγω πιέσεων και επιδρομών που δεχόταν από τους Σελτζούκους Τούρκους

Αίτια: α) φημολογία για ωμότητες Αράβων και Τούρκων κατά προσκυνητών
β) οικονομικά προβλήματα Δύσης → υπερπληθυσμός δυτικών χωρών που οδήγησαν στην ανάγκη για αποικισμό
γ) φιλοδοξίες ιπποτών να αποκτήσουν φέουδα (εκτάσεις γης) και ιμπεριαλισμός βασιλιάδων
δ) προσπάθεια Εκκλησίας Ρώμης να «επαναφέρει» τους Βυζαντινούς στον αποστολικό θρόνο

Α΄ Σταυροφορία (1096-1099)

-πάπας Ουρβανός Β΄ (Κλερμόν Γαλλίας)
-κυρίως θρησκευτικός χαρακτήρας – σύνθημα «Ο Θεός το θέλει»

ποιοι έλαβαν μέρος

αρχικά λαϊκές ανοργάνωτες μάζες που ήθελαν να προσκυνήσουν τον Πανάγιο Τάφο → εξολοθρεύτηκαν από τους Τούρκους

στη συνέχεια ακολουθεί η εκστρατεία των φεουδαρχών που νίκησαν τους Τούρκους με τη βοήθεια Βυζαντινών, πήραν εδάφη και έδωσαν στο Βυζάντιο εδάφη της δυτικής Μ. Ασίας. Οι φεουδάρχες ίδρυσαν ηγεμονίες και αυτοτελή κρατίδια σε Συρία και Παλαιστίνη, ενώ τα Ιεροσόλυμα μετατράπηκαν σε φράγκικο βασίλειο.

Β΄ και Γ΄ Σταυροφορία

ανεπιτυχείς, όμως κατά την **Γ΄ Σταυροφορία** η **Κύπρος** καταλαμβάνεται από τον Ριχάρδο τον Λεοντόκαρδο που στη συνέχεια την πουλά στους Γάλλους Λουζινιανούς (1192)

Αποτελέσματα τριών πρώτων σταυροφοριών

Κανένας από τους στόχους των τριών πρώτων σταυροφοριών δεν πραγματοποιήθηκε. Η κατάκτηση των Αγίων Τόπων δεν διήρκεσε πολύ, αφού ξαναπέρασαν μετά από μικρό χρονικό διάστημα από τους σταυροφόρους στους μουσουλμάνους.

- αναζωπυρώθηκε το μίσος Χριστιανών και Μουσουλμάνων
- αυξήθηκε η εχθρότητα μεταξύ Ελλήνων και Λατίνων → οδήγησε στην άλωση της Πόλης (Δ΄ Σταυροφορία)
- εντάθηκαν οι προσωπικοί ανταγωνισμοί των ηγετών
- οξύνθηκαν οι εθνικοί ανταγωνισμοί
- αυξήθηκαν οι αντιθέσεις μεταξύ κληρικών και λαϊκών
- μεγεθύνθηκαν οι αντιθέσεις μεταξύ των πρώτων και των κατοπινών δυτικών σταυροφόρων
- τα οικονομικά οφέλη για τους σταυροφόρους ήταν περιορισμένα, αν και ενισχύθηκε η παρουσία των ιταλικών ναυτικών πόλεων στα λιμάνια της Ανατολής
- οι ιππότες αποδεκατίστηκαν και έγιναν φτωχότεροι, καθώς οι νεκροί ήταν χιλιάδες και χρειάστηκαν πολλά χρήματα για το ταξίδι
- η Εκκλησία έχασε πολύ περισσότερα από όσα κέρδισε, αφού τα μοναχικά τάγματα που δημιούργησε επέστρεφαν συχνά ηττημένα στη Δύση, εκτρέπονταν σε λεηλασίες και προκαλούσαν την απογοήτευση και την οργή του κόσμου.

Κατάσταση Βυζαντίου: υπό διάλυση (δύσκολα αποκρούονται οι Νορμανδοί, οξυμένες σχέσεις με Βενετούς, ο Γερμανός Αυτοκράτορας έχει βλέψεις στην αυτοκρατορία).

Δ' Σταυροφορία

***Εμπνευστής:** πάπας Ιννοκέντιος Γ'
***Αρχηγός φεουδαρχών:** Βονιφάτιος ο Μομφερατικός
***Τόπος συγκέντρωσης στρατού:** Βενετία
***Υπογραφή συνθήκης:** η Βενετία έναντι αμοιβής θα μετέφερε στρατό στην Ανατολή και θα τον εφοδίαζε με τρόφιμα για ένα χρόνο

Προορισμός: να χτυπήσουν τους μουσουλμάνους στην Αίγυπτο και να ελευθερώσουν την Παλαιστίνη

Τελικά

παρεξέκλιναν και κατευθύνθηκαν στην Κωνσταντινούπολη
ΓΙΑΤΙ; Ο Ισαάκιος Β' Άγγελος, ο εκθρονισμένος βασιλιάς, ζητά τη βοήθεια των Βενετών για να ξαναπάρει το θρόνο και υπόσχεται πλούσια δώρα και αμοιβές.
*Αφού αποκαθιστούν τον Ισαάκιο στον θρόνο, παραμένουν στην Κωνσταντινούπολη για να ξεχειμωνιάσουν
Στην πόλη παρατηρούνται αντιπαραθέσεις μεταξύ Λατίνων και Βυζαντινών → ο Αλέξιος Ε' βρίσκει ευκαιρία και καταλαμβάνει τον θρόνο πραξικοπηματικά
*Τέλη Μαρτίου 1204 οι σταυροφόροι υπέγραψαν συνθήκη διανομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας

13 Απριλίου 1204: ΑΛΩΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΥΣ

Συνέπειες

[...] χρυσά «βαρυντάλαντα» έπιπλα και αργυρές λυχνίες της Αγίας Σοφίας μετατράπηκαν σε άμορφη μάζα από τη φωτιά μαζί με την ολόχρυση και στολισμένη με πολύτιμες πέτρες Αγία Τράπεζα που τεμαχίστηκε και διανεμήθηκε στους λαφυραγωγούς. Ιερά λείψανα και θρησκευτικοί θησαυροί, καθώς και έργα τέχνης - μετά τη διανομή της λείας- έφθασαν στη Βενετία, στη Γαλλία, στη Γερμανία.

<http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=158380>

- τρομερές σφαγές, λεηλασίες και καταστροφές
- αρπαγές έργων τέχνης και χειρογράφων
- το Βυζαντινό κράτος περιορίζεται εδαφικά (κυρίως η Ελλάδα και τα μικρασιατικά παράλια της Ιωνίας και Πόντου)
- αρχή Φραγκοκρατίας στην Ελλάδα
- θετικό: αφύπνιση εθνικής συνείδησης του νέου Ελληνισμού

Τα τέσσερα επιχρυσωμένα άλογα του Ιπποδρόμου της Κωνσταντινούπολης κοσμούν σήμερα την εκκλησία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία